

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

RAPPORT UV ÖST 2005:69

ARKEOLOGISK FÖRUNDERÖKNING I FORM AV ANTIKVARISK KONTROLL

Elkabel vid Godegårds kyrka

Godegårds socken, Motala kommun, Östergötland

Dnr: 421-2436-2005

Ylva Granath

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV Öst

Roxengatan 7, 582 73 Linköping

Tel. 013-24 47 00

Fax 013-10 13 24

uvost@raa.se

www.raa.se

Text och grafik Ylva Granath

Utskrift UV Öst, Linköping, 2005

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L 1999/3

© 2005 Riksantikvarieämbetet

Rapport UV Öst 2005:69

ISSN 1404-0875

Innehåll

Inledning 5

Topografi och fornlämningsmiljö 5

Syfte och metod 6

Undersökningsresultat 6

Referenser 7

Administrativa uppgifter 7

Figur 1. Utdrag ur digitala gröna kartan med undersökningsområdet markerat.

Elkabel vid Godgårds kyrka

Riksantikvarieämbetet UV Öst har utfört en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll intill Godegårds kyrka, Godegårds socken, Motala kommun, Östergötland. Anledningen var schaktning för elkabel mellan den gamla och nya kyrkogården. Inga fynd eller anläggningar påträffades.

Inledning

Med anledning av Vattenfall eldistribution ABs förstärkning av elnätet mellan Börslycke och Forsa (Hammars socken, Örebro län och Godegårds socken, Östergötland) har Riksantikvarieämbetet UV Öst genomfört en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll vid en sträcka förbi Godegårds kyrka. Sträckan förbi Godegårds kyrka, ca 100 m, kom att bli aktuell för kabelnedgrävning då den ursprungliga sträckan fick ändras p.g.a. miljöhänsyn.

Godegårds kyrka lär ha invigts av Linköpingsbiskopen år 1215. Enligt en sägen i trakten var östra delen av kyrkan, den äldsta delen, så gammal att den ursprungligen tjänat som "avgudahus" (Ridderstad 1918:324). Kyrkogården är på en karta från år 1724 placerad söder om kyrkan. Idag finns dels en kyrkogård runt kyrkan, på västra och södra sidan, dels en nyare kyrkogård anlagd på 1900-talet ytterligare väster om kyrkan. De olika kyrkogårdarna skiljs åt av en grusväg i nord-sydlig riktning. På kartan från 1724 löper en väg på västra sidan av kyrkan, och längre västerut vidtar åkermark. Möjligtvis är dagens väg identisk med den på 1700-talskartan. Kabeln grävdes ned precis väster om dagens grusväg, mellan den äldre och yngre kyrkogården.

Topografi och fornlämningsmiljö

Godegård är beläget i Östergötlands norra Bergslag, som idag mestadels består av skogsmark och mindre sjöar. Bergshanteringen har tidiga anor, men under 1600-talet drabbades man av malmbrist (Lindeblad & Stålbom 1997). Lämningarna från den äldre järnhanteringen är de dominerande fornlämningsstyperna i området. I övrigt finns bl.a. ett fåtal gravar.

Endast ett fåtal arkeologisk undersökningar har utförts i socknen. Vid en arkeologisk utredning, etapp 2, inför nytt dubbelspår, hittades ca 100 m väster om Godegårds kyrka ett område med lämningar efter medeltida järnhantering (Objekt. 1, fig. 2). Lämningarna bestod främst av ugnar, fynd av slagg, järnföremål och en pärla (Lindeblad & Stålbom 1997).

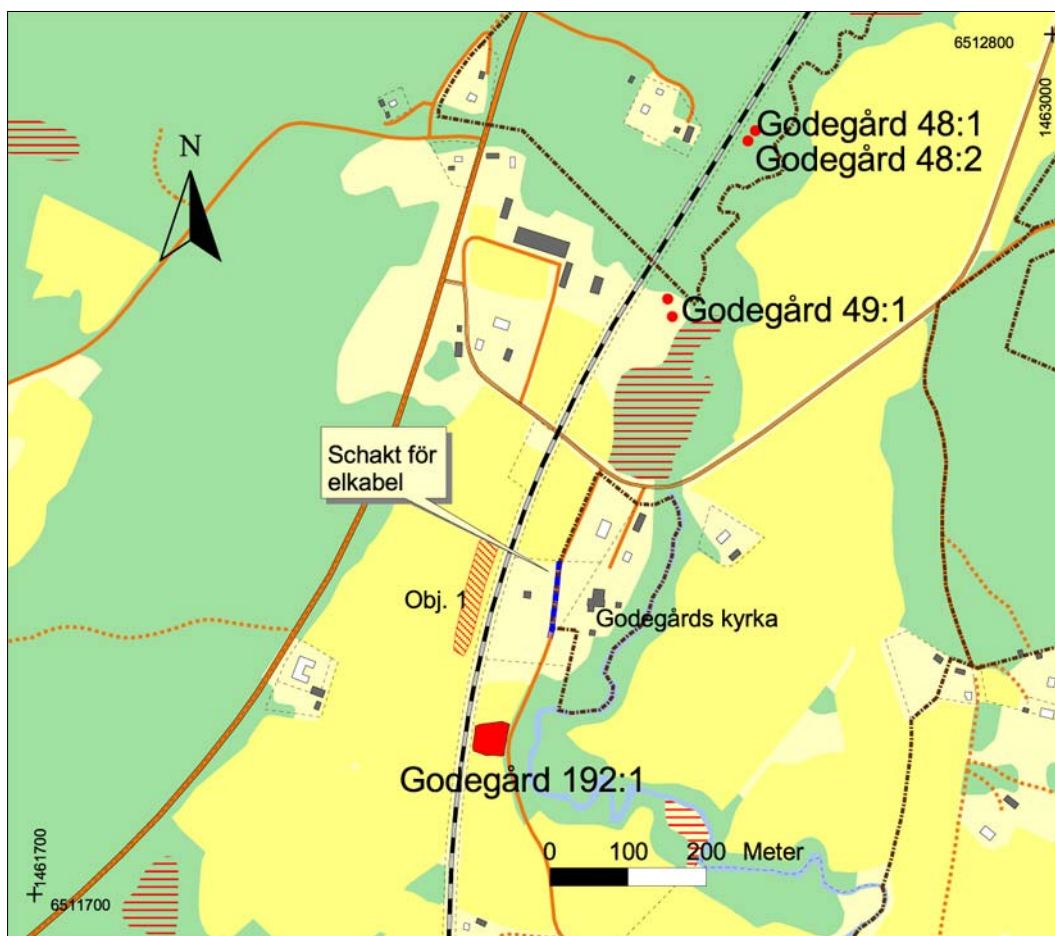
Syfte och metod

Syftet med den arkeologiska förundersökningen i form av antikvarisk kontroll var att se om fornlämningar berördes i samband med schaktningen för elkabeln och att i möjligaste mån undvika att fast fornlämning skadades. Då den äldre kyrkogårdens utbredning inte är känd mer än på kartan från år 1724 skulle eventuellt gravar kunna påträffas. Det var även möjligt att lämningar från järnframställning skulle kunna påträffas.

Arbetet skedde genom att en arkeolog övervakade schaktningen för elkabeln. Om anläggningar påträffades skulle skador undvikas genom att anpassa kabelns förläggning i sidled och djup. Om så ej var möjligt skulle anläggningarna undersökas och tas bort inom ramen för den antikvariska kontrollen. Schaktet mättes in digitalt och registrerades i RAÄ/UVs digitala informationssystem Intrasis.

Undersökningsresultat

Grävningen av ett 100 m långt kabelschakt övervakades av en arkeolog. Schaktet var 0,20 m brett, då det var mycket ont om plats mellan vägen och kyrkogårdsmuren. I schaktväggen syntes grusvägens ca 0,25 m tjocka bärlager. På vissa ställen syntes under detta ett ca 0,10 m tjockt gråbrunt lager. Detta är sannolikt resterna av ett äldre odlingslager eller en äldre markhorisont. Under detta vidtog orörd ljusbrun och rostbrun silt. Inga fynd eller anläggningar påträffades.

Figur 2. Utdrag ur digitala fastighetskartan med kabelschaktet och omringliggande fornlämningar markerade. Godegård 48:1 & 2-kolbottnar, Godegård 49:1-husgrund, Godegård 192:1-Bygårdstomt, Obj. 1-järnframställningsplats.

Referenser

Lindeblad, K. & Stålbom, U., 1997. Arkeologisk utredning etapp 2. Nytt dubbelspår Godegård – Mjölby. Delsträckan Länsgränsen – Källsjön (Torvmossen). Godegårds socken, Motala kommun, Östergötland. *Rapport UV Linköping 1997:25*.

Ridderstad, A., 1917. *Östergötlands beskrivning II:1*. Stockholm.

Administrativa uppgifter

Riksantikvarieämbetets dnr: 421-2436-2005

Länsstyrelsens dnr och datum för beslutet: 431-9441-05, 2005-10-04

Projektnummer: 1520690

Intrasisnummer: O2005077

Undersökningstid: 31 oktober 2005

Projektgrupp: Ylva Granath

Exploateringsyta: 100 löpmetr

Undersökt yta: 100 löpmetr

Läge: Ekonomiska kartan, blad 9F 2c Godegård (095 22)

Koordinatsystem: Rikets, RT 90 2,5 gon V

Koordinater för undersökningsytans mittpunkt: x-6512087, y-1462365

Höjdsystem: RH 1900

Fynd: inga fynd